

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/nauka/konferencje-naukowe/34141,Rok-Kultury-Niezaleznej-Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Od-kontrkultury-do-New-.html>
12.05.2024, 10:39

Rok Kultury Niezależnej. Ogólnopolska konferencja naukowa „Od kontrkultury do New Age” - Wrocław, 22-23 października 2009

[więcej zdjęć](#)

W ramach projektu edukacyjnego IPN Rok Kultury Niezależnej, w dniach 22-23 X 2009 r. w auli Ossolineum we Wrocławiu, odbyła się ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa pt. „Od kontrkultury do New Age”. Została ona przygotowana przez pracownika Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN we Wrocławiu Ewę Chabros.

Głównym tematem konferencji były dwa zjawiska kontrkulturowe, związane ze specyfiką

wrocławską: happening i graffiti. Wśród prelegentów znaleźli się naukowcy (historycy, socjologowie, kulturoznawcy, etnologowie i antropologowie kultury, psychologowie, filozofowie), ale również świadkowie historii aktywnie uczestniczący w omawianych zjawiskach (w tym również artyści). Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać referatów m.in. o pierwszych wrocławskich happeningach, organizowanych już w połowie lat 50. przez studentów PWSSP – twórców sensibilizmu. Referat wygłosił prof. Michał Jędrzejewski, współtwórca sensibilizmu i uczestnik happeningów. O najbardziej znanych happeningach, związanych z działalnością Pomarańczowej Alternatywy w latach 80., mówił dr Krzysztof Albin – dawny rzecznik prasowy PA. Joanna Dardzińska z IPN przedstawiła natomiast spojrzenie na ten sam problem ze strony SB. Działalnością happeningową zajął się również dr Grzegorz Waligóra, omawiając akcje ekologiczne Ruchu Wolność i Pokój.

Zjawisko graffiti w latach 80. omawiali dwaj aktywni uczestnicy swoistego ruchu graffitiarskiego: Paweł Jarodzki – współtwórca legendarnej wrocławskiej grupy LUXUS oraz Grzegorz Kmita „Patyczak” – graffitiarz i lider punkowej kapeli BRUDNE DZIECI SIDA, który zademonstrował sposób powstawania graffiti szablonowego, tworząc logo Instytutu Pamięci Narodowej.

W referatach zaakcentowane zostały również inne przejawy kontrkultury: muzyka punkowa (Łukasz Sołtysik) i subkultury młodzieżowe (dr Aleksandra Szlagowska), polska literatura fantastyczna (dr Piotr Stasiewicz) oraz działalność Polskiego Ruchu Przyjaciół Indian (Anna Wiśniewska) i tzw. „harcerska alternatywa” (dr Grzegorz Skrukwa). Teoretycznym wyjaśnieniem zjawiska kontrkultury zajęli się dr Leszek Kleszcz, który przedstawił genezę i światowe tło kontrkultury, prof. Waldemar Kuligowski, który scharakteryzował pojęcia kultury, kontrkultury i antykultury w warunkach PRL, dr Krzysztof Albin, który dokonał porównania kontrkultury polskiej i zachodniej oraz Piotr Antoniewicz, który przybliżył genezę ruchów ekologicznych w Polsce. Z genezą kontrkultury związane były również referaty Bogusława Tracza, omawiającego subkulturę hippisów w PRL, oraz dr. Sławomira Barcia, który mówił o recepcji społecznej Buddyzmu zen. Konferencję zakończyły dwa referaty dotyczące New Age (dr Dorota Hall i Joanna Żak-Bucholc), które spinały swoistą klamrą całość problemów, związanych z kontrkulturą począwszy od subkultury hippisów, w której New Age miał jedno ze swoich źródeł, a kończąc na zjawiskach, związanych z narodzinami nowej duchowości w końcu XX w.

Program konferencji wzbogacił panel dyskusyjny pt. „Nigdy w historii tak niewielu nie zrobiło tak wiele, nie wiadomo dlaczego...”, który poprowadził Leszek Budrewicz.

Program konferencji

22 X 2009

Kontrkultura - źródła, idee, przejawy

- prof. Waldemar Kuligowski – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu

Kultura, kontrkultura, antykultura. Zakresy znaczeniowe pojęć i ich zastosowanie wobec sytuacji w PRL

- dr Leszek Kleszcz – Uniwersytet Wrocławski
Filozofia i kontrkultura – ludzie, idee, ideologie
- Bogusław Tracz – IPN Katowice
„Zdemoralizowane brudasy”. Instytucje wychowawcze i represyjne państwa wobec początków subkultury hipisów w PRL
- prof. Michał Kosma Jędrzejewski – ASP Wrocław
Sensibilizm i wczesne akcje happeningowe we Wrocławiu
- dr Krzysztof Albin
Kontrkultura w PRL. Autentyzm czy adaptacja? Studium Pomarańczowej Alternatywy i Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego
- Joanna Dardzińska – IPN Wrocław
Pomarańczowa Alternatywa w świetle materiałów operacyjnych SB
- Piotr Antoniewicz – Uniwersytet Wrocławski
Ruch ekologiczny w Polsce lat 80. Idee – źródła – działania
- dr Grzegorz Waligóra – IPN Wrocław
Ekologia jako forma działalności opozycyjnej w PRL na przykładzie Ruchu Wolność i Pokój
- Anna Wiśniewska – Bałtycka Wyższa Szkoła Humanistyczna w Koszalinie
Kolorowe paciorki w szarej codzienności. Geneza i działalność Polskiego Ruchu Przyjaciół Indian
- panel dyskusyjny
„Nigdy w historii tak niewielu nie zrobiło tak wiele, nie wiadomo dlaczego...”
Prowadzenie: Leszek Budrewicz
Uczestnicy: Ewa Stewart (Kapała), Aleksander Gleichgewicht, Paweł Jarodzki, Marek Krukowski

23 X 2009

Od kontrkultury do New Age

- prof. Paweł Jarodzki – ASP Wrocław
Sztuka – narzędzie demokracji
- Grzegorz Kmita – Poznań
Graffiti w PRL jako zjawisko społeczne
- dr Aleksandra Szlagowska (etnolog) – Akademia Medyczna we Wrocławiu
Konflikty w polskich subkulturach w latach 80.
- Łukasz Sołtysik – IPN Wrocław

Punk-rock jako zjawisko kontrkulturowe w PRL

- dr Piotr Stasiewicz - Uniwersytet Białostocki
Polska fantastyka okresu PRL jako kontrkultura
- Dr Grzegorz Skrukwa - Uniwersytet Szczeciński
Tzw. „harcerska alternatywa” - wokół tygodnika „Na Przełaj” w latach 80. XX w.
pytania i hipotezy
- dr Sławomir Barć - Uniwersytet Wrocławski
Miejsce buddyzmu w polskiej rzeczywistości społeczno-politycznej
- dr Joanna Żak-Bucholc - Prekursorzy Nowej Ery na przykładzie Akademii Życia
- dr Dorota Hall - PAN Warszawa
Od kontrkultury do New Age? Źródła i konteksty nowej duchowości w Polsce
- dyskusja